

De biomedische behandeling van kinderen met autisme

Drs. Kim van Wetten,
arts

Het zal je maar gebeuren dat je kind de diagnose 'klassiek autisme' krijgt, met kans op een ernstige verstandelijke beperking. Voor vele duizenden ouders betekent het een lange zoektocht naar de diagnose en naar een behandeling die wat uithaalt. Velen ontdekten dat een combinatie van voeding, supplementen en medicatie veel kan betekenen voor het welbevinden van hun kind. Het is de biomedische, integrale aanpak.

Kim van Wetten

Een stille en ware epidemie van autisme

De laatste decennia is er wereldwijd een grote toename aan incidentie van kinderen met de diagnose autisme te zien; van 4,5 op 10.000 kinderen naar 40-50 op de 10.000. Ook cijfers van 110 op de 10.000 worden genoemd. Jongens worden veel vaker getroffen dan meisjes (70-300:1).⁴

Een vijfde van deze kinderen heeft een laag IQ en krijgt de diagnose verstandelijk beperkt. Bovendien heeft één op de vier kinderen epilepsie.⁵

De Nederlandse Vereniging voor Autisme (NVA) gaat uit van 190.000 mensen in Nederland met de diagnose autisme, waarvan 28.000 verstandelijk beperkt zijn.⁶

'Kanaries in de mijnen van onze tijd'

Over de oorzaken van de toename van de incidentie van autisme tast men in het duister. Dat een toename van 500% toe te schrijven is aan genetische aanleg lijkt hoogst onwaarschijnlijk, daar onze genen slechts veranderen met 0,5% per miljoen jaar. De introductie van DSM-IV in 1994 heeft zeker een bijdrage geleverd aan een toename van het aantal diagnoses. Hetzelfde geldt voor het invoeren van het persoonsgebonden budget. Maar het kunnen niet de enige verklaringen zijn, want het is een wereldwijde trend.

Klassiek autisme en 'late onset' autisme

De diagnose klassiek autisme wordt gesteld op basis van gedragskenmerken volgens de DSM-IV criteria. Het kind is dan vaak een jaar of drie. Bij sommige kinderen rapporteren ouders dat hun kind ziek of 'anders' is vanaf zijn eerste levensdag. Andere kinderen hebben een zogenaamde 'verworven' of 'regressieve' vorm van autisme ('late onset' autism), waarbij in het eerste levensjaar sprake is van een normale en soms een tragere start en ontwikkeling. Pas in het tweede levensjaar wordt een ernstige achteruitgang waargenomen. Het brabbelen of de spraak verdwijnt, evenals het (oog)contact en het lachen. Soms wordt het gedrag raar en afwijkend, zoals geen contact maken en flapperen met handen. Ook motorisch zijn er afwijkingen zoals op de tenen lopen en niet zindelijk worden.¹⁻³

Een van de uitgangspunten van de biomedische aanpak is de omgevingshypothese; een opeenstapeling van substantiële veranderingen in onze leefwijze, voedingspatroon en milieubelastingen draagt mogelijk bij aan het ontstaan van het afwijkend gedrag van autisme. En dan met name bij de genetisch kwetsbare mensen. Er is een veelheid van oorzaken denkbaar, zoals verstoringen in de samenstelling van de darmbacteriën (keizersnede), het disfunctioneren van de spijsvertering (stress), darmen (leaky gut), immuunsysteem (hyperactivatie) of een erg eenzijdige voeding (suikers, brood, aardappelen). Maar ook heel andere belastingen, zoals antibiotica, schimmels of gisten, parasieten, kwik en vaccinaties.

Een bijkomende hypothese luidt dat er sprake is van een verminderde ontgiftingscapaciteit

Zieke kinderen en hun klachten

De klachten die een kind met autisme vertoont zijn divers en komen vaak tegelijk voor. De milde vormen verschillen niet van die van 'gewone' kinderen.

Slapen <ul style="list-style-type: none"> • buikpijn 	Onrustig, vaak wakker
Darmen <ul style="list-style-type: none"> • afwijkende ontlasting • buikpijn • ontstekingen 	Bolle buik, zure, brij-achtige, plakkerige ontlasting (Spuit)diarree, groen, stinkend, zurig Obstipatie Pijn in buik: hangen over stoel of tafelrand, liggen op buik Ontsteking slokdarm, maag, darmen
Immuunsysteem <ul style="list-style-type: none"> • melkintolerantie 	Verkouden Oorontstekingen, amandelen geknipt, buisjes Bronchitis, astma
Hersenen <ul style="list-style-type: none"> • morfinen van melk en gluten 	Niet praten of brabbelen, krijsen, gillen of schreeuwen Geen contact maken, apathie of staren Ongevoelig voor pijn Overgevoelig voor geluid
Motoriek	Op tenen lopen, niet zindelijk
Gedrag <ul style="list-style-type: none"> • tics of 'stimming' • schimmels/ gisten belasting 	Flapperen met handen Rondjes draaien Slaan op oren Bonken met hoofd

(polymorfisme, licht geboortegewicht, nutriënt-tekorten) en dat met name jongens, door hun testosteron en omdat ze geen kwik uitscheiden via het haar, eerder 'ziek' worden. Het is een veelheid van factoren die leidt tot een veelheid aan klachten. Kinderen met autisme worden daarom wel de 'kanaries in de mijnen van onze tijd' genoemd; al in de eerste jaren van hun leven ontsporen ze, want ze kunnen dit scala aan veranderingen in onze maatschappij en in ons milieu niet bijbenen en verwerken.⁷⁻⁹

Lichamelijk onderzoek

Bij lichamelijk onderzoek zijn er vele afwijkingen waar te nemen. De huid van het gezicht is vaak in-wit, met kringen onder de ogen en soms vergrote pupillen. De tong heeft wit beslag, de buik is bol, opgezet. Het gedrag wordt gekenmerkt door tics (stimming, flapping), flapperen met handen, zichzelf slaan, bonken met het hoofd, anderen niet aankijken, overal aanzitten, druk doen, slaan en/of schoppen, geen pijn voelen, overgevoeligheid voor geluid. De motoriek is verstoord: lopen op de tenen, slappe spieren, niet zindelijk. Het spreken van deze kinderen kan variëren van normaal tot ernstig verstoord; ze brabbelen, praten na, gillen, schreeuwen en krijsen.

Aanvullend onderzoek naar de stofwisseling

Bij onderzoek in bloed en urine worden er tal van afwijkingen beschreven in de voedingsstatus en stofwisseling.^{3,7,8,10} Bij ontlastingsonderzoek is vaak sprake van een disbalans van de goede darmbacteriën en de aanwezigheid van schimmels en gisten. Laboratoriumonderzoek naar deze afwijkingen wordt (nog) niet binnen de reguliere geneeskunde toegepast en vindt plaats in gespecialiseerde laboratoria in Nederland¹¹, Engeland, Noorwegen en de VS.

Casus van een jongetje met 'late onset' autisme

Na het eerste jaar stopte jongetje J. met brabbelen en kreeg hij een starende blik. De ouders waren ernstig verontrust en binnen drie maanden startten zij op eigen initiatief een vorm van gedragstherapie (ABA). J. had oorontstekingen en kreeg van de KNO-arts buisjes geplaatst. Het audiologisch centrum stelde een ernstige stoornis in de communicatieve

vaardigheid vast en drong aan op verdere diagnostiek. In het UMCU werd bij 2 jaar en 11 maanden de diagnose klassiek autisme vastgesteld, waaraan werd toegevoegd dat hij mogelijk ook zwakzinnig zou zijn en in een instelling terecht zou komen.

Zijn ouders schreven hem in voor een ABA-autisme-klas met tien kinderen en haalden melk en kaas uit zijn voeding. Hij at alleen nog boterhammen met pindakaas en dronk thee en water. Nadat was begonnen met suppletie van magnesium en vitamine B6 kwam het brabbelen terug. Binnen twee weken na het starten van een melk- en glutenvrij dieet ging hij 'ja' zeggen. Een jaar later sprak hij zinnen van drie woorden.

Wat is de biomedische aanpak?

Bij de biomedische behandeling van autisme wordt een verband gelegd tussen de gedragsproblemen en lichamelijke klachten, met mogelijke afwijkingen in de voedingsstatus, de stofwisseling, het immuunsysteem en in de darmen. Deze benadering kan gezien worden als een integrale en praktische aanpak, waarbij de stofwisseling wordt geoptimaliseerd met voeding, supplementen en medicatie. Doel van de behandeling is het verwerven van een betere gezondheid en het bevorderen van een gezondere ontwikkeling.

Tabel 1

REFERENTIES:

1. Edelson S.M., Rimland B., Treating autism, Parent stories of Hope and Success, 2003
2. Edelson S.M., Rimland B., Recovering autistic children, 2006 revised edition – Verhalen van de zoektochten ouders over kinderen die herstellen
3. McCandless J., Children with starving brains. A medical treatment guide for spectrum disorder, artsen-oma raakt geïnspireerd door haar kleinkind, praktische gids, 2004
4. <http://www.cdc.gov/mmwr/preview/mmwrhtml/ss5810a1.htm>, 2006 – incidentiecijfers VS
5. Sreenivasula F.S., Adams J.B., Traditional and non-traditional treatments for autism spectrum disorder with seizures: an on-line survey, B.M.C. Pediatrics 2011, 11:37
6. www.autisme-nva.nl
7. Pangborn J., Baker S.M., Autism: Effective Biomedical Treatments. Have we done everything we can for this child? Individuality in an epidemic, principes en praktische informatie van de biomedische aanpak voor artsen en ouders, 2005
8. Pangborn J., Baker S.M., Autism: Effective Biomedical Treatments. Have we done everything we can for this child? Individuality in an epidemic, Supplement 2007 – praktische aanvulling

Vier basale startpunten voor de behandeling

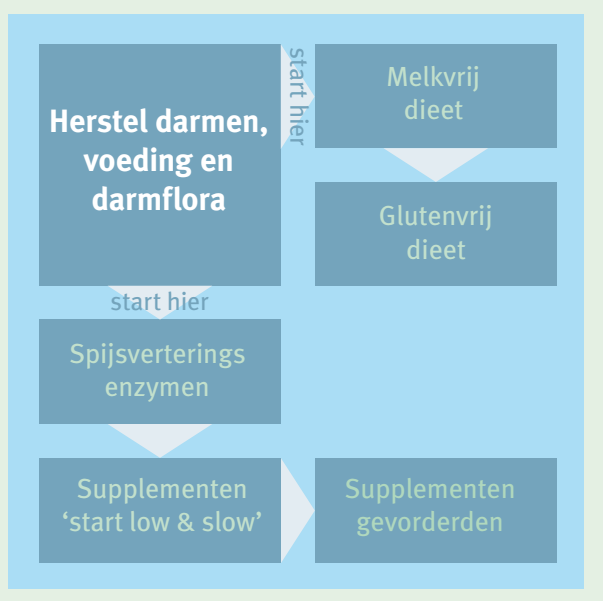
De basis van de behandeling is een voedingsaanpassing plus het toedienen van supplementen ter versterking van de voedingsstatus en eventueel van medicatie tegen schimmels en virussen. In een open survey met scores van ouders (n=27.000) blijkt het toedienen van supplementen en/of diëten een waardevol effect te hebben, in aanvulling op het toedienen van medicatie.¹² Op indicatie worden deze kinderen behandeld met binders van zware metalen (zoals hoge kwikbelasting). Centraal in de behandeling van jongetje J. staat het herstellen van de darmfunctie en darmwerking. Er zijn vier startpunten om de vraag te beantwoorden wat de volgende stap is in de behandeling.

1. Voeding

Een melk- en glutenvrij dieet is vaak een eerste stap van ouders. Dit geeft doorgaans een verbetering van gedrag omdat de buik minder opgezet, rustiger en minder pijnlijk wordt en door een vermindering van morfine uit melk en gluten. De voeding van autistische kinderen is vaak eenzijdig, met een hang naar snelle suikers. Brood, crackers, rijst, pasta en aardappelen worden in ruime mate gegeten. Maar het eten van fruit en groenten moet nog helemaal worden geïntroduceerd.¹³

2. Supplementen

Vervolgens kan de spijsvertering worden bevorderd met enzymen, probiotica en andere supplementen.

Tabel 2

DEFEAT AUTISM NOW EN AUTISM IS TREATABLE!

In 1994 sloegen de oprichters van de DAN!-beweging (Defeat Autism Now!, Autism is Treatable!) de handen ineen. Rimland¹⁶, Pangborn en Baker besloten hun behandelervaringen van kinderen met autisme te delen met collega-artsen, onderzoekers en ouders. Zij kunnen beschouwd worden als de grondleggers van de biomedische, integrale aanpak van autisme en hebben deze kennis gebundeld in het Autisme Research Institute (ARI) en in een uitgebreid behandelverslag.^{7,8}

Sinds 2001 wordt er twee maal per jaar in de Verenigde Staten een congres voor artsen, ouders en wetenschappers georganiseerd waar inmiddels duizenden mensen aan hebben deelgenomen. Naast algemene en wetenschappelijke programma's voor ouders, zijn er nascholingen voor artsen door artsen en wetenschappers. In 2010 is de naam Defeat Autisme Now! veranderd in Autism is Treatable.⁹

Daarnaast is het toedienen van bouwstenen (visolie) en co-factoren (B6, magnesium) een belangrijk onderdeel van de behandeling.

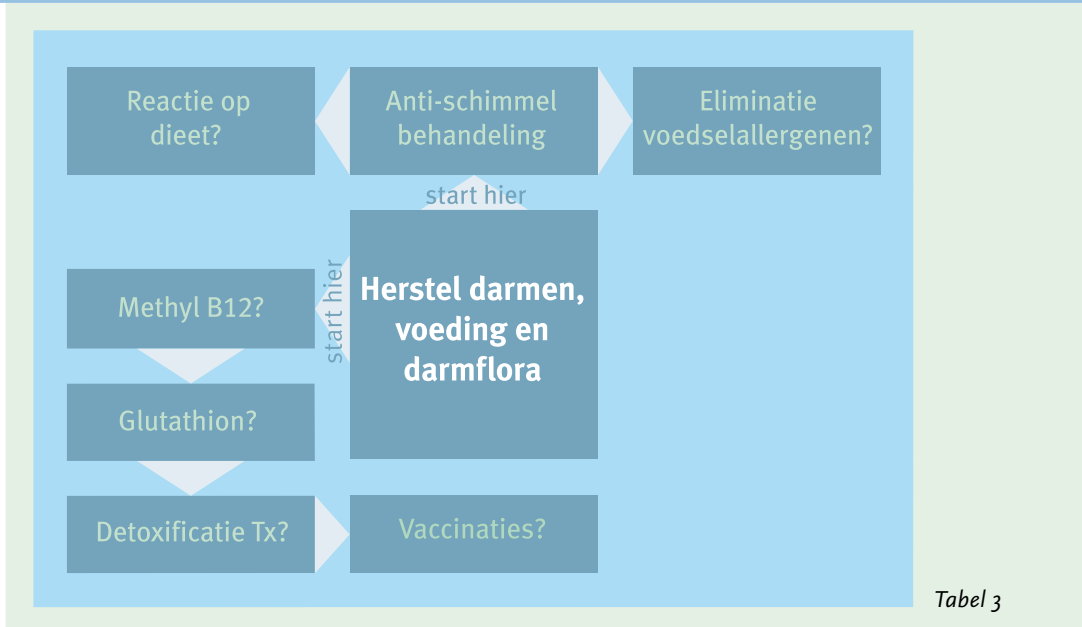
De volgorde van aanpak bij jongetje J. was: vitamine B6 en magnesium(tauraat), spijsverteringsenzymen (met DPP-IV enzym), multivitaminen/mineralen, visolie: EPA en DHA, vitamine A en D in de vorm van levertraan, vitamine B12 en foliumzuur, glutaminepoeder, probiotica.

3. Ontgiftig

Ook kan de nadruk liggen op het verbeteren van de ontgiftingscapaciteit met vitamine B12 en glutathion.^{7,8} Of het binden van zware metalen met chelerende middelen kan een volgende stap zijn in de behandeling van het kind. Evenals het ontstoren van vaccinaties met homeopathische middelen (www.cease-therapie.nl).

4. Bestrijden van schimmels en gisten

Het kan nodig zijn supplementen en medicatie toe te dienen om de schimmels en gisten te behandelen

Tabel 3

en daar mee een gunstig effect op de diarree, de opgezette buik en het gedrag te bewerkstelligen. Als een kind averechts reageert op het toedienen van supplementen zoals een multivitamine of op eiwitpoeder kan dit een aanwijzing zijn om eerst te starten met een anti-schimmelbehandeling. Verbeteren de darmen en het gedrag niet voldoende dan is het zinvol om over te schakelen naar het specifieke koolhydratendieet (www.scdiet.nl) dat een helingsdieet is voor de darmen.¹⁵ Is er nog steeds sprake van diarree of obstipatie, dan moet worden teruggevallen op een eliminatiedieet van groenten. Ook het verwijderen van oxalaten, salicylaten wordt toegepast en beschreven.¹³

Resultaten en conclusie

Jongetje J. reageerde snel op het starten van de biomedische aanpak. Hij heeft geluk gehad, want zijn spraak kwam terug, zijn spieren werden sterker en aan het eind van het eerste jaar van de behandeling, net na zijn vierde jaar, werd hij binnen drie dagen zindelijk. De verbetering is op alle terreinen zichtbaar en zet zich nog steeds voort. Sociaal- emotioneel, zoals het zien staan van zijn zusje, loopt hij nog achter. Bij het herhalen van zijn IQ-test, een jaar na de behandeling, zat hij bijna op leeftijd. En zonder de inzet van de ouders – die alle lof verdienen – was deze aanpak niet gelukt.

9. www.autism.com, Autisme Research Institute: Autism is treatable!, achtergrondinformatie, wetenschappelijke artikelen en andere boeken, 2011
10. Adams J.B., Audhya t. et al., Nutritional and Metabolic Status of Children with Autism vs. Neurotypical Children, and the Association with Autism Severity, *Nutrition & Metabolism* 8:34, 2011
11. www.europeanlaboratory.nl
12. Parent ratings of behavioral effects of biomedical interventions, n=27.000 ratings. Autism Research Institute, Ongoing survey, 2009 <http://www.autism.com/pdf/providers/Parent-Ratings2009.pdf>
13. Matthews J., Nutrition & diet guide for healing our children. Nourishing hope for autism, praktische gids voor dieten die worden toegepast, 2008
14. www.cease-therapie.nl
15. Gottschall E., Doorbreek de vicieuze cirkel.– Een helingsdieet bij darmontstekingen, 1994, 2010 NL vertaling
16. Infantile autism, Rimland, 1964